

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Konstanty Jan

Nazwisko: Kurman

Miejsce urodzenia: Warszawa

Data urodzenia: 09-03-1930

Imię ojca: Jan

Imię matki: Helena

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Konstanty Kurman został zarejestrowany 16.02.1976 przez Wydz. III KSMO do Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Docent” pod nr. 14588. Objęty rozpracowaniem na podstawie informacji przekazanych 2.02.1976 przez Wydz. III Dep. III MSW z powodu podpisania memoriału („Memoriał 101”) do Sejmu PRL datowanego 31.01.1976 z protestem przeciw planowanym zmianom w konstytucji PRL: wpisaniu „przewodniej” roli PZPR i nienaruszalności sojuszu z ZSRS. Celem sprawy było rozpoznanie i wyjaśnienie charakteru jego kontaktów z innymi sygnatariuszami memoriału i kontrola postępowania w miejscu pracy czyli w Instytucie Automatyki Politechniki Warszawskiej (PW). W siedzibie KSMO przeprowadzono z nim 28.12.1976 rozmowę ostrzegawczą. SB odnotowała, że o działalności Konstantego Kurmana poinformowane zostały władze PW, które zobowiązano do roztoczenia nad nim kontroli „administracyjno-partyjnej”. W aktach sprawy znajdują się dane, że Komitet Uczelniany PZPR na PW blokował wnioski o nagrody i odznaczenia dla niego. Sprawa 10.01.1977 miała być przekwalifikowana na Kwestionariusz Ewidencyjny (KE), ale z powodu podpisania przez K. Kurmana w styczniu 1977 petycji do Sejmu PRL o powołanie komisji poselskiej do zbadania wydarzeń w Radomiu i Ursusie, negatywną opinię wydał Wydz. III Dep. III MSW i już po 2 dniach przywrócona została dawna kategoria. Po stwierdzeniu, że nie prowadzi na PW działalności „zakłócającej normalny tok zajęć” SOR przekwalifikowano 17.01.1978 na KE o tym samym kryptonimie. Wezwany 7.04.1978 na rozmowę ostrzegawczą do KSMO odmówił odpowiedzi na pytania o kolegów z pracy. Sprawę zakończono 8.06.1978 po uznaniu, że skupił się na pracy i zaniechał „wrogiej działalności”. W prowadzonej sprawie wykorzystywano podsłuch telefoniczny, perlustrację korespondencji i osobowe źródła informacji. W trakcie rozpracowania wniesione zostało zastrzeżenie wyjazdów do krajów kapitalistycznych i Jugosławii na okres od 15.02.1976 do 15.02.1978. Materiały sprawy zostały złożone 13.06.1978 w archiwum Wydz. „C” KSMO pod nr 5534/II. W dzienniku rejestracyjnym brak kryptonimu sprawy. Na jednej z kart kartotecznych występuje krypt. „Teoretyk”, którego nie ma w aktach sprawy.

IPN BU 0246/1201 (5534/II), IPN BU 01322/1199 (5534/2) mikrofilm.

Występuje w informacjach Dep. III MSW z lutego 1976 i 6.01.1977 opracowywanych dla władz PRL dotyczących różnego rodzaju listów i petycji do władz PRL. Wymieniony jako sygnatariusz listu w sprawie zmian w konstytucji PRL i petycji do „Przedstawicieli świata kultury i nauki – posłów na Sejm PRL” o powołanie komisji w sprawie wydarzeń w Radomiu i Ursusie.

IPN BU 0296/205 t. 7, k. 32, 66, 809, 119.

Wymieniony w załączniku do pism wiceministra w MSW gen. Bogusława Stachury z 10.12.1976 i 7.01.1977 do 3 sekretarzy i kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR z informacją o zastrzeżeniach paszportów dla sygnatariuszy listów i petycji do władz PRL. Konstanty Kurman jest odnotowany na liście 99 osób, które „nadal prezentują postawy nieprzejednane, bądź uczestniczą w nowych akcjach o negatywnym wydźwięku politycznym, wobec których utrzymano zastrzeżenia wyjazdów”.

IPN BU 0296/204 t. 15, k. 8.

Występuje w aktach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Maniacy” prowadzonej przez Wydz. III KWMO w Radomiu od 9.11.1976 do 18.06.1979 (nr 2031). W sprawie rozpracowywano kontakty KSS KOR w Radomiu. Wymieniony w doniesieniach agentury: że 21.09.1977 wziął udział w spotkaniu autorskim Janusza Szpotańskiego w Warszawie, a 25.09.1977 był uczestnikiem mszy świętej na Jasnej Górze w Częstochowie, na której byli członkowie KOR i podczas której delegacja robotników z Radomia przywiozła krzyż wykonany w Zakładach Metalowych im. gen. Waltera.

IPN Ra 05/226 (262/II) t. 4, k. 30, 37, 151.

Internowany 9.05.1982 na wniosek Wydz. III KSMO „ze względu na negatywną działalność w środowisku akademickim Politechniki Warszawskiej”. Bezpośrednią przyczyną był udział w demonstracjach w Warszawie 1 i 3.05.1982 – „jego działalność, głoszone wrogie poglądy i negatywna postawa dały przykład studentom i pracownikom do czynnych wystąpień w dniach 1 i 3 maja”. W uzasadnieniu decyzji odnotowano ponadto, że aktywnie działał w NSZZ „Solidarność” i dążył do konfrontacji z PZPR. Osadzony w Ośrodku Odosobnienia Warszawa-Białoleka. Odnotowano, że podczas internowania „podejmowane były próby przeprowadzenia z nim rozmów operacyjnych”, ale nie wyraził na nie zgody. W aktach Kwestionariusza Ewidencyjnego krypt. „Elektronik” (nr 37517) odnotowano, że 28.06.1982 odmówił wyjścia na rozmowę z funkcjonariuszem SB. Zwolniony z internowania 10.07.1982 „ze względów humanitarnych”. Wymieniony w „Wykazie alfabetycznym osób internowanych w okresie stanu wojennego” (IPN Po 161/1).

IPN BU 0787/153 (3615/III), IPN BU 01326/1414 (3615/3) mikrofilm, IPN BU 0256/719 k. 10, 15-17, 23-24, IPN Po 161/1.

Materiały Aresztu Śledczego Warszawa-Białoleka z okresu internowania Konstantego Kurmana 9.05.–10.07.1982.

IPN BU 448/239.

Konstanty Kurman został zarejestrowany 24.01.1983 przez Wydz. III KSMO w kategorii „zabezpieczenie” pod nr. 37517. Objęty kontrolą operacyjną jako dawny działacz NSZZ „Solidarność” na Politechnice Warszawskiej (PW), który należał „do najbardziej ekstremalnej grupy aktywistów”. Po zwolnieniu z internowania „nie zmienił swojej postawy, wykorzystuje każdą okazję, aby zademonstrować swój negatywny stosunek do władz PRL”. Sprawa przerejestrowana 21.02.1985 na Kwestionariusz Ewidencyjny (KE) krypt. „Elektronik”, ponieważ SB uznała za prawdopodobne, że „w każdej chwili może podjąć działalność antysocjalistyczną i negatywnie oddziaływać na środowisko akademickie PW”. W aktach odnotowano, że był organizatorem i uczestnikiem demonstracji 1.05.1982 w Warszawie i „organizuje zamieszki, która mają się odbyć w dniach od 9–13 maja”. Z tego powodu 7.05.1982 Wydz. III KSMO wnioskuje o jego internowanie. Inwigilacja została zakończona 17.04.1986 po uznaniu przez SB, że wprawdzie nie zmienił swoich poglądów, ale nie prowadzi „wrogiej” działalności na PW i „nie stanowi zagrożenia w środowisku akademickim”. W prowadzonej sprawie wykorzystano agenturę. Materiały złożone 30.04.1986 w archiwum Wydz. „C” SUSW pod sygn. 9052/II. Informacje o KE krypt. „Elektronik” zachowane w meldunkach Wydz. III SUSW do Wydz. III Dep. III MSW z 29.07.1985, 30.01. i 17.04.1986 (IPN BU 01232/65, k. 263-267).

IPN BU 0256/719 (9052/II), IPN BU 01322/3250 (9052/2) mikrofilm, IPN BU 01232/65 k. 263-267.

Wymieniony w meldunku Wydz. III SUSW do Wydz.
III Dep. III MSW z 19.11.1988 dotyczącym Sprawy
Obiektowej (SO) krypt. „Parowóz” (nr 5930), w
ramach której kontrolowana była Politechnika
Warszawska. SB odnotowała, że Konstanty Kurman
zgłosił akces do „Komitetu na rzecz przywrócenia
legalności NSZZ «Solidarność» w Politechnice
Warszawskiej”, który został utworzony 20.10.1988.

IPN BU 01232/65 k. 66-67.

W aktach paszportowych odnotowano, że w 1958
roku odmówiono mu wydania paszportu na wyjazd do
Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

IPN BU 728/65582 (EAGP 65582).